

Utbildningsinspektion i Skarphagsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Obligatorisk särskola årskurs 1–8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Norrköping och besökt Skarphagsskolan den 10–11 oktober och den 22 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Skarphagsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Skarphagsskolan intervjuades skolans två rektorer, urval av personal, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner förskoleklass, grundskola och obligatorisk särskola. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Skarphagsskolan	Antal elever
Förskoleklass	34
Grundskola	147
Obligatorisk särskola	35

Källa: Skolans egna uppgifter

Utbildningen vid Skarphagskolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1–6 samt obligatoriska särskola årskurserna 1–8. På skolan finns även tre fritidshemsavdelningar. Fritidshemmen granskas på en kommunövergripande nivå och bedömningarna av verksamheten återfinns i kommunrapporten. Obligatoriska särskolan är till viss del lokalintegrerad i skolan. Det finns en grupp av elever som är mottagna i grundsärskola och fyra grupper i träningskola.

Skolans personal och elever är organiserade i fyra arbetslag uppdelade i olika skolformer, men personalen möter även varandra i andra konstellationer över gränserna i tvärarbetslag där mer skolövergripande frågor lyfts.

För skolans ledning finns två rektorer. Rektorerne utgör tillsammans med arbetslagsledarna skolans ledningsgrupp.

Skolan är belägen i stadsdelen Skarphagen och ingår i spår Sydvästen som omfattar Vilbergsskolan, Ektorpsringen, Ektorpskolan, Högalundsenheten samt förskolorna Armbandet, Kättsäter, Berlocken, Hyllan och Örtagården. Efter årskurs 6 har eleverna sin fortsatta skolgång på Ektorpskolan om de inte söker till en annan skola.

Helhetsbedömning

Skarphagskolan präglas av ett inkluderande synsätt, där skolans olika verksamheter har hittat arbetsformer för samverkan och samsyn när det gäller att skapa en plattform för skolans enhetliga värdegrund. Genom aktiviteter och lektioner, där elever från olika årskurser och skolformer blandas, har skolan en trygg miljö där förståelse för varandras olikheter och ansvar för varandra inte bara sträcker sig till den egna klassen utan till hela skolan. Skolan har även forum där personalen möter varandra i dialog och lärarna anpassar metoder och inlärningsstilar till samtliga elever på individnivå. På skolan finns kamratstödjare i samtliga klasser och dessa elever får regelbundet utbildning gällande värderingar och samarbete. Kamratstödjaren genomför tillsammans med klassläraren även samarbetsövningar i den egna klassen vid flera tillfällen varje månad. I de enkäter inspektörerna tagit del av där elever, föräldrar och personal utvärderat skolan framgår att flertalet upplever skolan som en trygg miljö och att alla på skolan visar varandra respekt och tillit. Inspektörerna bedömer att skolans värdegrundsarbete är av mycket god kvalitet och att man i skolan tillsammans har skapat en "Skarphagsanda" där eleverna visar varandra respekt.

Inspektörerna har tagit del av verksamheten i förskoleklassen där personalen genomför insatser för att utforma innehållet så att det gynnar elevernas utveckling och lärande. Mycket fokus läggs på att väcka elevernas intresse för den språkliga utvecklingen och etiska frågor. Verksamheten i förskoleklassen är planerad utifrån läroplanens intentioner och eleverna ges förutsättningar att utvecklas i riktning som målen för verksamheten anger.

En av rektorns viktigaste uppgifter är att leda skolans pedagogiska arbete på ett sådant sätt att förutsättningarna för elevernas lärande successivt förbättras. Rektorn ska styra verksamheten så att skolan tydliggör och hävdar målen, når dem och följer upp desamma. På skolan finns ingen arbetsplan och skolan har inte genom sammanställningar av resultat och enkäter identifierat skolans utvecklingsbehov och

måluppfyllelse. Skolan redovisar dock goda resultat på de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska, men använder inte dessa på skolenivå för att identifiera åtgärder till vidare utveckling. De mål skolan arbetar mot och utvärderar i skolans kvalitetsredovisning är de mål kommunen givit skolan i kommunens uppdragsplan. Skarphagsskolans rektorer bör ta ett större ansvar för skolans pedagogiska ledning och i en tydlig arbetsfördelning klargöra verksamhetens styrning och ledning. Rektorerna bör även identifiera verksamhetens utvecklingsbehov, formulera egna mål och ha strategier för åtgärder så att verksamheten kan utvecklas kvalitativt. Skolans kvalitetsarbete ska vara en process som fortgår under hela året och inspektörerna kan konstatera att det på skolan finns förutsättningar för att denna process kan bli levande. Kvalitetsredovisningen ska ses som ett redskap i vardagen, där utvecklingsområden har identifierats och genomtänkta förbättringsåtgärder har föreslagits. I kvalitetsredovisningen ska även skolans resultat redovisas.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).
- Kvalitetsredovisningen saknar bedömning av i vilken mån de nationella målen förverkligats samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse. Elever ges inte möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen (3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- För eleverna är rektorsfunktionen delad (2 kap. 2 § skollagen).
- Skolan saknar arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen i hem- och konsumentkunskap för årskurs 5 (2 kap.6 § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans arbete med likabehandlingsplanen uppfyller inte förordningens krav på barna och elevers medverkan (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Rektorernas roll som pedagogiska ledare bör förbättras.
- Verksamheten bör på ett mer medvetet sätt relateras till läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.
- Skolan bör förbättra uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling med utgångspunkt från läroplanens och kursplanernas mål.
- Elevernas medvetenhet om målen för utbildningen bör utvecklas så att de kan vara delaktiga i sin egen kunskapsutveckling.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras så att det utgår från uppföljningar och utvärderingar av skolans resultat.
- Skolan bör tillse att utbildningen bedrivs av lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.
- Kvaliteten i skolans individuella utvecklingsplaner bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar: Uppföljning av elevernas kunskaper i grundskolan begränsas till nationella prov i årskurs 5 och läsförståelsetester i årskurs 2, 4 och 6. Resultaten på nationella prov i engelska, matematik och svenska och läsförståelsetest är i huvudsak goda. I vilken utsträckning eleverna når målen i årskurs 5 i övriga ämnen kan däremot inte fastställas. I grundsärskolan sker ingen uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i årskurs 5.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultaten

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden.

6 (15)

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra resultatuppföljningen och redovisa resultat på skolnivå. På så sätt har skolan möjlighet att analysera frågor som rör utveckling av metoder i skolans kvalitetsprocess. Inspektörerna bedömer att skolans uppföljning av kunskapsresultat är av mindre god kvalitet vilket måste förbättras. Detta gäller även resultatuppföljning i den obligatoriska särskolan.

Uppföljning av alla ämnen

Skolan använder läsförståelsetest i årskurs 2, årskurs 4 och årskurs 6. Elevernas kunskapsutveckling bedöms i engelska, matematik och svenska bl.a. genom nationella prov i årskurs 5. Resultaten från de nationella proven sammanställs och redovisas på skolnivå. Personalen använder resultaten för att förändra undervisningen och för att hjälpa elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan gör emellertid ingen systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i skolans övriga ämnen. I den obligatoriska särskolan följs elevernas kunskapsutveckling upp på individnivå och av intervjuer framgår att uppföljningen inte relateras till kursplanernas mål i årskurs 5 i grundsärskolan. Inspektörerna bedömer att skolans resultatuppföljningar måste omfatta skolans samtliga verksamheter och ämnen.

1.3 Bedömning och kommunikation av resultat**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling.

Bedömning av området Bedömning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete med bedömning och kommunikation av elevernas resultat är av mindre god kvalitet avseende utvärdering av varje elevs kunskapsutveckling och skolans individuella utvecklingsplaner vilket

beskrivs nedan.

Utvärdering av varje elevs kunskapsutveckling

Läraren ska utifrån kursplanernas krav att allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

I intervju med föräldrar, elever och i den dokumentation inspektörerna tagit del av framgår att omdömen om elevernas kunskapsutveckling i varje ämne skrivs av skolans lärare inför utvecklingssamtalen. Dessa omdömen är knapphändigt formulerade och beskriver inte var eleven befinner sig i kunskapsutvecklingen. Omdömena innehåller en värdering av elevens förmåga att följa skolans regler och om eleven är duktig eller behöver arbeta mer i ämnet. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling så denna i högre grad tar sin utgångspunkt från läroplanens och kursplanernas mål.

Skolan ska sträva efter att varje elev utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa sin egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

I intervju med lärare och elever framkommer att skolan inte lyfter läroplanens och kursplanernas mål i undervisningen och att skolan inte heller delger eleverna skolans egna konkretiseringar av de nationella målen. Detta medför att skolan inte ger eleverna förutsättningar att utvärdera sin egen kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen.

I skolan pågår ett arbete med att konkretisera de nationella kursplanernas mål och lärarna har under våren reviderat de tolkningar skolan tidigare gjort. I detta arbete har lärarna på ett tydligare sätt knutit samman skolans egna konkretiseringar av kursplanernas mål med de nationella målen, hur skolan ska arbeta och hur utvärdering ska ske av elevernas kunskapsutveckling i skolans ämnen. Arbetet har kommit olika långt i olika ämnen. Träningsskolans lärare har en tydlig koppling i sina utvärderingar av elevernas kunskapsutveckling till målen i både läroplan och kursplaner. Detta kommer bl.a. till uttryck i de individuella utvecklingsplanerna för träningsskolans elever.

Lärare i grundskolan och i grundsärskolan utvärderar inte elevernas kunskapsresultat i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål och skolan har inte givit eleverna förutsättningar genom att informera om och diskutera målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer att skolan bör ge eleverna delaktighet i sin egen kunskapsutveckling genom att skapa en medvetenhet om målen för utbildningen.

Utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner

Vid utvecklingssamtalet ska en individuell utvecklingsplan upprättas. Planen ska utgå från elevernas starka sidor och vara framåtsyftande. Utvecklingssamtal genomförs varje termin och intervjuade föräldrar uppger att de är väl informerade om sina barns skolgång och sociala utveckling. Vid samtalen upprättas för alla elever en individuell utvecklingsplan. I planerna beskrivs vad eleven bör tänka på för att förbättra sina resultat bl.a. genom att ta mer egna initiativ, koncentrera sig bättre eller inte glömma läxorna. Planerna ser olika ut i skolans olika klasser. Inspektörerna kan konstatera att det på skolan inte finns någon enhetlig struktur där mål, ansvar och åtgärder beskrivs tydligt. Det finns inte heller beskrivet vad skolan ska bidra med

för att hjälpa eleven att nå sina mål. Samtidigt vill inspektörerna lyfta fram de individuella utvecklingsplaner som tränings skolans lärare har utarbetat tillsammans med föräldrar och elever. Dessa planer utgår från läroplanens mål att sträva mot och i planen har det även formulerats delmål och metod. Planen utgår ifrån elevernas starka sidor och är framåtsyftande och utvärderingsbar. Inspektörerna bedömer att grundskolans och grundsärskolans individuella utvecklingsplaner bör förbättras när det gäller innehåll och kvalitet.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete med genomförandet av utbildningen i stort är av god kvalitet förutom avvikelserna nedan.

Läroplan/kursplaner anger inriktningen för verksamheten

Målen att sträva mot i läroplanen och kursplanerna ska ange inriktningen på skolans arbete. Dessa mål ska utgöra det främsta underlaget för planering av undervisningen och sätter inte någon gräns för elevernas kunskapsutveckling. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Inspektörerna konstaterar att utvärdering och dialog om mål att sträva mot förekommer i allt för ringa omfattning. Tränings skolans lärare arbetar dock utifrån mål att sträva mot och dialog om elevernas utveckling förekommer flitigt. Inspektörerna bedömer att verksamheten mer medvetet bör relatera till målen att sträva mot, vilket bör förbättras.

Inflytande och ansvarstagande

Skolan verkar för de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig. Klassråd genomförs varje vecka och vid ett tillfälle i månaden träffas elevrådet. På elevrådet deltar en av skolans rektorer. Eleverna berättar i intervju att

de kan påverka bl.a. skolans yttre miljö och att de även får lämna synpunkter när skolans ordningsregler ska revideras

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares möjlighet till inflytande och påverkan.

Eleverna i grundskolan planerar varje vecka arbetet i ett flertal av skolans ämnen och deras planeringsböcker med elevernas och lärarens utvärderingar delges även föräldrarna. Planeringen är en beskrivning av vad eleven ska göra och hur långt eleven ska hinna under veckan. Som tidigare har beskrivits i rapporten har skolan inte givit eleverna i grundskolan och särskolan förutsättningar att bedöma sin egen kunskapsutveckling (se vidare under Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat sidan 6). Inspektörerna vill peka på vikten av att skolan klargör målen för utbildningen för elever och föräldrar, så att eleverna ges möjlighet att utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar över det egna lärandet.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att anpassa verksamheten till elevernas behov är av god kvalitet.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
			X

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete med normer och värden är av mycket god kvalitet förutom avvikelserna nedan.

Likabehandling

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS:2007:7). Skolan har upprättat en likabehandlingsplan som enligt inspektörernas bedömning i stora delar överensstämmer med vad den nya lagen kräver. Planen saknar emellertid en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka insatser som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året. Vidare finns en otydlighet när det gäller vem som ansvarar för vad och istället för att upprätta rutiner för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling har skolan valt att redovisa olika steg för insatser mot mobbning. Planen har inte upprättats under medverkan av elever på skolan vilket måste åtgärdas. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan till sitt innehåll inte uppfyller lagens krav vilket måste åtgärdas.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering: Inspektörerna bedömer att ledningen för skolan är av mindre god kvalitet. Skolans ledning och styrning måste tydliggöras och rektorernas förtrogenhet med den dagliga verksamheten förbättras. Skolan saknar även en tydlig fördelning av ansvaret för elever och personal vilket måste klargöras. Rektors uppdrag som pedagogisk ledare måste förbättras.

Rektors förtrogenhet och rektors beslutsfattande

För ledningen av utbildningen i skolorna ska det finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger även rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektor ska ansvara för den dagliga ledningen av skolan och fatta beslut i vissa frågor som rör enskilda elever. Både för kvalitetens upprätthållande och för rättssäkerheten är det således viktigt att det står klart vem som bär ansvaret för vissa avgöranden. Ett system med någon typ av kollektivt ansvar är inte tillfyllest för att garantera de intressen som måste värnas. Ansvaret ska därför läggas på en bestämd tjänsteman.

I skolan finns två rektorer. En av dessa arbetar heltid och den andra deltid. Den rektor som arbetar heltid håller sig förtrogen med skolans dagliga verksamhet och i intervju med personal och elever är det denna rektor som styr verksamheten i skolan. Det är även till denne rektor föräldrarna vänder sig i olika frågor. I intervju framkommer att den rektor som arbetar deltid inte håller sig förtrogen med skolans dagliga arbete och är även en anonym person för både elever och föräldrar.

Rektorerna delger i intervju olika bilder av ansvarsfördelningen av skolans verksamhet. I intervju med lärare, elever samt föräldrar framgår även dessa oklarheter och vid inspektionsbesöket var ansvarsfördelningen mellan rektorerna inte känd bland personalen. Rektorernas ansvarsfördelning för elevärenden liksom ansvaret för de olika klasserna är också otydligt. I intervju med rektor framkom att det finns en uppdelning av eleverna mellan skolans båda rektorer, men att denna fördelning inte är känd vare sig bland elever eller föräldrar. Uppdelningen av elever och klasser var vid inspektionsbesöket inte dokumenterad och det fanns flera av personalen som kände en osäkerhet om vem som egentligen var deras rektor och chef. Detta medför att elever, föräldrar och lärare inte vet vilken rektor de ska vända sig till i olika elevärenden. Båda rektorerna deltar inte heller i skolans elevhälsoteam. Av rektorerna

nas ansvarsfördelning framgår det inte klart hur ansvaret för eleverna är fördelat mellan rektorerna. Det är både för kvalitetens upprätthållande och för rättsäkerheten viktigt att det står klart vem som bär ansvaret för en skolas myndighetsutövning gentemot en enskild elev.

Inspektörerna bedömer därför ansvarsfördelningen mellan rektorerna måste klargöras så att det klart framgår vem som är rektor för varje enskild elev. Det åligger även rektor att hålla sig förtrogen med skolans dagliga verksamhet i enlighet med läroplanens intentioner. Detta måste åtgärdas.

Rektor som pedagogiskt ledare

I rektors uppdrag som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektor det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektor ansvarar även för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen (se vidare i Lpo 94, Rektors ansvar)

Skarphagsskolans rektorer tar inte det fulla ansvaret när det gäller skolans pedagogiska ledning. I enkäter som inspektörerna tagit del av vid inspektionsbesöket och i intervjuer påtalar personalen att flertalet upplever att skolan saknar ett väl fungerande beslutssystem och att rektorerna inte visar ett aktivt intresse för undervisning och lärande, vilket även inspektörerna kan konstatera vid besöket. Skolan saknar även system för uppföljning och utvärdering av skolans resultat. Det är rektors ansvar att se till att uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

Inspektörerna bedömer att rektorerna bör utveckla sitt pedagogiska ledarskap för att främja skolans utveckling och måluppfyllelse.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att personalens utbildning och kompetens i huvudsak är av god kvalitet med undantag av nedanstående påpekanden.

Personalens utbildning

Skolans olika klasslärare har i huvudsak utbildning för den undervisning de bedriver. På skolan finns även tre olika avdelningar med fritidshem; Oceanen/Savannen, Vargen och Skalman. Personalen från fritidshemmen arbetar under förmiddagarna som extra stöd och resurs i skolans klasser, vilket medför att det oftast finns flera pedagoger i klassen samtidigt. Skolans rektorer har valt att utnyttja några av skolans fritidspedagoger som lärare framförallt för undervisning i idrott och hälsa, musik, hem- och konsumentkunskap och bild. Inspektörerna förutsätter att skolan vid tjänsteplanering och vid rekrytering följer gällande bestämmelser angående behörighet för anställning som lärare och skyldigheten att för undervisningen använda sig av lärare som har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Skolan bör tillse att utbildningen bedrivs av lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för enstaka inslag som innebär en obetydlig kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder eleverna val, har ändamålsenlig utrustning och lokaler samt att skolan är avgiftsfri. Skolan ger sålunda i väsentliga delar tillgång till utbildning enligt författningarna utom avseende ämnet hem- och konsumentkunskap vilket beskrivs nedan.

Garanterad undervisningstid

Skolan har under några år förlagt undervisningen i hem- och konsumentkunskap till årskurs 6. Detta medför att eleverna inte har möjlighet att nå kursplanernas mål i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5, vilket måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet utifrån de beskrivningar som delges nedan. Skolan saknar arbetsplan vilket måste åtgärdas.

Skolans arbetsplan

För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen ska det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Det är rektorn som beslutar om arbetsplanen. Arbetsplanen ska kontinuerligt följas upp och utvärderas. I intervjuer vid inspektionsbesöket och genom den dokumentation som inspektörerna tagit del av kan konstateras att skolan saknar arbetsplan, vilket måste åtgärdas.

Systematiskt kvalitetsarbete

En skolas kvalitetsarbete syftar till att åstadkomma en sådan förbättring av kvaliteten i utbildningen att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Därmed garanteras också rätten till en likvärdig utbildning. Detta kan ske genom att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse samt att vidta lämplig åtgärder. Enligt läroplanen krävs att undervisningsmålen ständigt provas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas.

På skolan finns en mål- och kvalitetsgrupp bestående av båda rektorerna och två specialpedagoger. En av gruppens arbetsuppgifter är att årligen genomföra enkätfrågningar till elever, personal och föräldrar i avseende att följa upp och utvärdera skolans verksamhet. Enkäterna sammanställs av gruppen och återkopplas till personal med förslag till åtgärder. Inspektörerna har tagit del av skolans enkäter från oktober 2006 och kan konstatera att skolan kan identifiera flera utvecklingsområden både när det gäller skolans värdegrund och arbetsmiljö, elevernas kunskap om den nationella målen samt elevernas inflytande över det egna lärandet. Av personalenkäten framgår att flertalet av personalen på skolan är missnöjda med skolans sätt att bedriva sitt kvalitetsarbete och i intervju delger personalen att skolan inte

genomför ett systematiskt kvalitetsarbete i avsikt att förbättra skolans kvalitet.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbetet bör förbättras när det gäller den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av skolans olika verksamheter. Skolan bör även ta del av och analysera de enkäter som genomförs varje år för att identifiera åtgärder som ska utveckla verksamheten kvalitativt. Inspektörerna bedömer dock att flera lärare är skickliga på att hitta nya metoder för att höja kvaliteten på undervisningen och dialog förs i flera arbetslag när det gäller att utveckla undervisningens innehåll. Dialog gällande hela skolans resultat i förhållande till undervisningens kvalitet genomförs inte.

Kvalitetsredovisning

En kvalitetsredovisning ska innehålla en bedömning av skolans resultat, en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats i skolans samliga verksamheter och redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Kvalitetsredovisningen ska även redovisa utbildningsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska.

Skolans kvalitetsredovisningen anger kommunens prioriterade mål och är en beskrivning av vad skolan kan erbjuda och vad skolan har genomfört under året. De olika arbetslagen har i grupp redovisat hur de har arbetat mot målen och skolans rektorer har sammanställt kvalitetsredovisningen. I intervju med lärare och elever framkom att eleverna inte känner till att skolan har en kvalitetsredovisning och de har således inte heller deltagit i framtagande av densamma. Skolan har inte genom sina tidigare beskrivna enkätundersökningar lyft identifierade utvecklingsområden för innevarande års mål och åtgärder, utan utgår från de mål kommunen ger i sina uppdragsplaner. Kvalitetsredovisningen saknar bedömning av i vilken mån de nationella kunskapsmålen uppnåtts samt analys av och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse. Av kvalitetsredovisningen framgår inte heller hur långt skolans olika verksamheter har kommit i arbetet mot kommunens prioriterade målområden och uppföljning av elevernas kunskapsresultat saknas helt. Elever och föräldrar har inte givits möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav gällande innehåll och kvalitet, vilket måste åtgärdas. Kvalitetsredovisningen ska även utarbetas under medverkan av representanter för elever och personal. Även vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Datum

Ort

2008-05-06

Linköping

Gun Bystedt-Nordqvist

Johan Nilsson